Marts 2025

Høringsvar vedrørende udkast til vejledning til ældreloven

SUFO takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til vejledning til ældreloven, og forholder sig i denne høring til kapitel 2 om forebyggelse.

Alderskriteriet og kobling mellem ældre og folkesundhedslov

Det har en stor værdi for den enkelte ældre såvel som for samfundet i helhed, at sætte ind med en forebyggende og sundhedsfremmende indsats inden der opstår behov for støtte, omsorg og pleje. Det bør ske både på et strukturelt og individuelt niveau.

Ved at iværksætte en bred og opsøgende indsats, har kommunerne et vigtigt redskab til tidlig opsporing. Her kan de forebyggende hjemmebesøg være en faglig indsats, der med fordel kan føres videre eller videreudvikles. SUFO anbefaler, at der bygges videre på de gode erfaringer, og de faglige medarbejdere fra de forebyggende hjemmebesøg involveres i udviklingen af indsatserne.

Ældreloven omfatter ældre i folkepensionsalderen, dog kan der i et forebyggelses- og sundhedsfremmeperspektiv være en fordel i at få tidligere kontakt til borgere fx seniorer, der endnu ikke er i folkepensionsalderen. Vi savner at loven forholder sig til dette - og der også på forebyggelsesdelen kobles til kommende folkesundhedslov.

Præcisering af den generelle forebyggelsesindsats
I SUFOs høringssvar til ældreloven efterlyste vi en præcisering af, hvad der ligger i ´generel forebyggelse'. Det er positivt, at der i kapitel 2 pkt. 17 er en uddybning af hvordan dette forstås. Dog kan pkt. 17 skærpes yderligere.

I pkt. 17, afsnit 1 er det godt, at det individuelle fokus fremhæves i den generelle forebyggelse jf. formulering om *"opsøgende indsatser målrettet personer"*.

Vi anbefaler, at det suppleres med yderligere eksempler på, *hvad* en opsøgende indsats er og *hvem,* der kan have forebyggelsespotentiale. Dette kan variere fra kommune til kommune, men kan være gavnligt, at det foldes endnu mere ud.

I afsnit 2 er den mentale sundhed ikke nævnt som et fokus. Det foreslår vi kommer med. Mental sundhed er afgørende for den samlede livskvalitet. Det er et vigtigt aspekt af forebyggelses og sundhedsfremmeindsatsen på ældreområdet, der rækker ud over de sociale dimensioner som er nævnt.

Derudover foreslår vi en præcisering i sætningen: "*I forebyggelse er der fokus på at identificere og hindre eller hæmme risikofaktorer, risikoadfærd, sygdom og sygdomsfølger".* Forebyggelse

på ældreområdet handler *også* om at *opretholde* og *bibeholde* funktionsevne – og ikke kun at mindske risiko for at få nedsat funktionsevne.

I pkt. 18: mangler angivelsen af muligheden for gentagelse af det opsøgende tilbud. Der kan være behov for at følge op med yderligere besøg / samtaler, hvilket beror på en faglig vurdering af den samlede situation i samspillet med borgerens ønsker. Med udgangspunkt i formålet med loven om den ældres selvbestemmelse kan dette med fordel præciseres.

Hvad kan borgeren forvente og hvordan følges det op?

Kommunalbestyrelsen skal iværksætte opsøgende indsatser over for ældre borgere, hvor der vurderes at være et særligt forebyggelsespotentiale. Vejledningen kan med fordel skitsere nogle tydeligere minimums indsatser, og definere en ramme herfor, da dette kan tolkes meget forskelligt. Der bør være opmærksomhed på, at der ellers kan være risiko for at borgernes muligheder varierer for meget på tværs af landet. Kommuner der har en presset økonomi, kan således have svært ved at opretholde samme tilbud som andre. Dette kan på sigt føre til ulighed i sundhed.

SUFO opfordrer også til, at der nationalt følges op og evalueres på ældreloven i forhold til forebyggelsesdelen og herunder også på kommunernes indsatser. Mangel på ressourcer i kommunerne har desværre den konsekvens, at vi allerede ser tendenser til, at forebyggelsesområdet er et område, der rammes og nedprioriteres. Derfor bør der stilles krav til kommunalbestyrelserne om, at det skal være tydligt, hvad borgeren kan forvente fra sin kommune - herunder også hvad kravet til kvaliteten af forebyggelsesindsatsen er.

Som nævnt i tidligere høringssvar til ældreloven, anbefaler SUFO at forebyggelse på ældreområdet også kobles til en national sundheds- og kvalitetsplan, der giver nogle klare rammer for, hvordan der skal arbejdes strukturelt og systematisk med de forebyggende indsatser.

Brobygning til civilsamfund og frivillighed

Forebyggelseskonsulenter i de forebyggende hjemmebesøg har fokus på at styrke borgernes sundhedskompetencer og oplyse om og motivere til deltagelse i bl.a. sundhedstilbud og sociale aktiviteter i kommunen og civilsamfundet. Derfor er de en gruppe medarbejdere, der bygger bro mellem kommunale indsatser og civilsamfundets tilbud. Da der i den vedtagne ældrelov lægges op til, at civilsamfundet skal have en større rolle og løfte flere opgaver, bør der være opmærksomhed på de ressourcer og erfaringer som er hos denne faggruppe. Ligeledes vil vi gerne understrege, at det særlige ved den opsøgende forebyggelse er, at vi får mulighed for at opspore mennesker med behov, som ikke selv formår at række ud. Dermed kan der brobygges til relevante tilbud i tide, hvilket kan betyde udskudt behov for hjælp og pleje.

På bestyrelsens vegne,

Janni Amstrup Hansen

Formand for SUFO